



## Til folketingets uddannelsesudvalg

9. juni 2010

### Genopretningsaftalen medfører afvikling af en unik skoleform

Husholdnings- og Håndarbejdsskolerne har lovfællesskab med Højskoler og Efterskoler, og skoleformerne har samme grundlæggende rammevilkår men forskellig taxameter-sammensætning. Det særlige ved Husholdnings- og håndarbejdsskoler er:

1. Skolernes undervisning skal tilrettelægges, så minimum 1/3 af undervisningen skal være husholdnings- og håndarbejdsfag
2. Skolerne kan optage elever som er ned til 16 år gamle, og dermed er skoleformen fleksibel i forhold til den enkelte elev uanset alder og behov
3. Skolerne tilbyder både 10. klasse og kurser for almene elever, og samspillet giver en særlig pædagogisk dynamik på den enkelte skole, der er velegnet til de unge, der ikke alene har behov for en praktisk indfaldsvinkel til læring, men også bruger opholdet på en Husholdnings- og Håndarbejdsskole til personlig udvikling. Det gælder også elever med særlige behov.
4. Skolerne tilbyder gennem gøremålsundervisning et særligt kompetenceudviklende rum, som i vekselvirkning mellem praksis og traditionel boglig læring giver eleverne målrettet individuel vejledning – til uddannelse, til arbejde og til livet.

### Genopretningsaftalens konsekvenser

I forbindelse med genopretningsaftalen lægges der op til, at besparelserne på de tre skoleformer bliver udmøntet forskelligt. Det betyder en væsentlig skævvridning i vilkårene for Husholdnings- og Håndarbejdsskolernes konkurrenceevne i forhold til både Efterskoler og Højskoler, hvilket rejser tvivl om skoleformens fremtidige eksistens.

#### Husholdnings- og Håndarbejdsskoler overfor Højskolerne

Højskolernes taxameter for de lange kurser vil ligge omkring en tredjedel højere end taxameteret for de tilsvarende kurser på Husholdnings- og Håndarbejdsskoler. Det betyder at det nu bliver oplagt for en Husholdnings- og Håndarbejdsskole at søge godkendelse som Højskole for derigennem at få bedre økonomiske vilkår for sit virke.



## Husholdnings- og Håndarbejdsskoler overfor Efterskoler

Efterskolerne får ikke beskåret deres taxameter, men i stedet reduceres elevstøtten for nogle af eleverne, hvorimod elevstøtten for Husholdnings- og håndarbejdsskoler nedsættes for alle elever, idet elevstøtten til Husholdnings- og Håndarbejdsskolernes 10. klasseelever er integreret i taxameteret. I genopretningssaftalen er der lagt op til, at dette taxameter reduceres med ca. 10 % for alle elever, hvilket er forholdsmæssigt mere end den gennemsnitlige besparelse på efterskoleformen.

Problemstillingen er, at Husholdnings- og Håndarbejdsskolerne i 2011 får reduceret sit taxameter så meget, at det ikke er nok til at dække de meromkostninger skoleformen har i forhold til efterskoler – meromkostninger, som skyldes skoleformens særlige rammebetingelser, som er fastsat i lovgivningen og i den statslige overenskomst på området. Derved kan den eneste løsning for Husholdnings- og Håndarbejdsskoler med særlig fokus på 10. klasse være at løsrive sig fra disse eksternt fastsatte rammebetingelser og forlade skoleformen til fordel for efterskoleformen, som har lempeligere krav. Situationen forværres desuden af, at besparelserne på efterskoleområdet kun berører nogle af eleverne samt at besparelserne indføres gradvist over 3 år.

## Husholdnings- og Håndarbejdsskolerne overfor markedet

Af Undervisningsministerens samrådssvar fra den 1. juni 2010 fremgår, at det er hensigten, at skolerne skal hente en del af reduktionen ved at hæve egenbetalingen. Dette kan imidlertid ikke lade sig gøre for Husholdnings- og Håndarbejdsskolerne, da skolerne i givet fald skal hæve elevbetalingen markant i en situation, hvor samtlige højskoleelever og de fleste efterskoleelever vil opleve uforandrede priser. Dermed vil skolerne ikke være konkurrencedygtige under de bebudede vilkår for de tre skoleformer.

## **Konsekvenser for Husholdnings- og Håndarbejdsskoleformen**

Samlet set betyder de bebudede takstomlægninger, at de fleste skoler i skoleformen kan være nødsaget til at søge om at blive enten Højskoler eller Efterskoler. Konsekvensen vil være at en unik skoleform med særlig fokus på praktisk-kreative fag de facto bliver nedlagt indenfor 1-2 år. Det er paradoksalt at en skoleform, som er pålagt krav til en særlig faglighed, skal søge hen til en anden skoleform uden tilsvarende krav til faglighed for at få de fornødne økonomiske rammer til at drive skole med fokus på husholdnings- og håndarbejdsfag.

Foreningen af Husholdnings- og Håndarbejdsskoler formoder at nedlæggelse af skoleformen ikke har været hensigten med de pågældende takstændringer, ikke mindst da der fra politisk side de senere år har været arbejdet med at fremme de praktisk-kreative fag. Skoleformen





byder naturligvis ind på at udvikle de praktisk-kreative fag, senest i forbindelse med foreningens aktuelle projekt "Husholdnings- og Håndarbejdsfag i det 21. Århundrede". Udviklingsarbejdet skal bl.a. forholde sig aktivt til regeringens handlingsplan for styrkelse af de praktiske, musiske og kunstneriske fag i folkeskolen.

Samtidigt vil det være svært at forestille sig, at de seneste års aktive bidrag til at nå 95% målsætningen skal rulles tilbage. Essensen af Husholdnings og Håndarbejdsskolerne er det særlige praktisk-kreative kompetenceudviklende rum, som er afgørende for den gruppe af elever som ikke umiddelbart passer ind i det formelle uddannelsessystem fordi de har behov for at lære igennem praktiske gøremål. I forhold til 95% målsætningen har Husholdnings- og Håndarbejdsskolerne konkret arbejdet med, fx:

- At yde målrettet og individuel vejledning af eleverne i forhold til uddannelses- og karrierevalg
- at etablere uddannelsessamarbejder med det formelle uddannelsessystem for at sikre overgangen til ungdomsuddannelserne – især for elever, som ikke umiddelbart kan påbegynde en erhvervsuddannelse, fx det særlige forløb "forskole til ungdomsuddannelser" – et samarbejde mellem EUC Syd og Kost & Textilskolen.
- at etablere Design-HF i samarbejde med VUC for at samle op på de elever, som har brug for særlige kreative udfordringer i sit uddannelsesforløb for at undgå at falde fra

På baggrund af den alvorlige situation har Foreningen af Husholdnings- og Håndarbejdsskoler anmodet Undervisningsministeren om et møde for at drøfte løsningsmuligheder på de udfordringer skoleformen står overfor.

Venlig hilsen



Karin Hansen Møller  
Formand

